

МХП — найбільший платник податків серед аграрних виробників уже 10 років поспіль. Попри велику війну, компанія продовжує розвиватися й інвестувати в бізнес
стор. 2

Як студент побудував власний агробізнес? Наймолодший переможець конкурсу бізнес-ідей «Роби своє» Дмитро Гринь є власником тепличного господарства «TrueBerry»
стор. 4

Безкоштовні медогляди в межах Національного проекту «Скарбничка здоров'я». Лікарі столичного «Охматдиту» завітали до дітей Єлизаветівки, Кам'янського та Петрівки на Дніпропетровщині
стор. 5

Відремонтовані школи — задоволені учні. Поліпшити умови навчання в чотирьох сільських школах на Хмельниччині вдалося завдяки Благодійному фонду «МХП — Громаді»
стор. 7

◆ НОВИНИ

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ДЕМОБІЛІЗАЦІЮ СТРОКОВИКІВ

Президент України **Володимир Зеленський** підписав законопроект про звільнення в запас строковиків після завершення строку військової служби під час воєнного стану.

Цей закон посприяє звільненню військовослужбовців, які вже відслужили строкову службу, та забезпечить їм можливість відстрочки від мобілізації. Після звільнення в запас строковик матиме 12 місяців відстрочки від призову. Якщо такі військовослужбовці бажають продовжити службу, вони можуть укласти контракт.

Прийняття законопроекту про внесення змін до глави XII «Прикінцевих положень» Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо строків строкової військової служби (№ 11035 від 22.02.2024) — важливий крок для підтримки військових і забезпечення їхньої добровільної участі в обороні країни. ✨

КОМАНДА ПІДТРИМКИ ВІЙСЬКОВИХ І ВЕТЕРАНІВ «МХП ПОРУЧ»

Від початку повномасштабного вторгнення лише в компанії МХП — понад 2900 мобілізованих. Це більше як 10 % працівників. Тому компанія МХП запровадила комплексну програму підтримки «МХП Поруч» — індивідуальний супровід під час служби та після повернення до цивільного життя. Адже військовим, ветеранам і їхнім родинам потрібна допомога.

— Коли йдеться не про п'ять чи десять, а про тисячі людей, як у нашому випадку, — без повноцінного ресурсу неможливо опрацювати всі запити й тримати руку на пульсі. Тому був сформований Центр, що опікується військовими, ветеранами та їхніми родинами. У нашій команді зараз 18 осіб, буде ще більше. Важливо, що програма спрямована не тільки на працівників компанії, а й на жителів громад, де присутні підприємства МХП, — зазначила **Діна Лисакова** (на фото), керівник Центру взаємодії із військовими і ветеранами МХП.

Продовження на стор. 2

НІЩО НЕ ЗУПИНИТЬ ПРОЄКТІВ, ЧАС ЯКИХ НАСТАВ!

Тетяна Волочай, директорка Благодійного фонду «МХП — Громаді»

Моторшні новини, постійні обстріли, блекаути, втрати — це наша жаклива реальність. Лють до ворога ми акумулюємо в продуктивну роботу Благодійного фонду «МХП — Громаді». Це підтверджують показники нашої роботи за минулий рік.

Якщо у 2022 році у нас було 12 національних проєктів, то за минулий рік їх майже вдвічі більше — 23. Для організації подій, заходів і конкурсів, для нагород, допомоги та навчання торік було надано втричі більше коштів Фонду — 509 млн грн, також втричі більше було залучених соціальних інвестицій — 150 млн грн.

Фонд «МХП — Громаді» отримав позитивний висновок від PwC за прозорість використання благодійних коштів. Цій аудиторській компанії міжнародна спільнота довіряє. І для нас їхня оцінка дуже важлива, бо ми несемо відповідальність перед донорами з усього світу за ефективне використання кожного доната. Щиро пишаюся цим досягненням, бо серед сотень благодійних фондів, які є в Україні, мало хто взагалі проходив цей аудит і лише одиниці отримали позитивний висновок.

До речі, мені приємно відзначити колег, які виявили талант налагоджувати дружні контакти з іноземними фондами та волонтерами, залучити допомогу з-за кордону.

78 ПЕРЕМОЖЦІВ У КОНКУРСІ БІЗНЕС-ІДЕЙ «РОБИ СВОЄ»

Благодійний фонд «МХП — Громаді» допомагає розвивати малий бізнес у громадах — а це переважно невеликі міста й села. За минулий рік через конкурс бізнес-ідей «Роби своє» ми підтримали 78 мікробізнесів у 10 областях України на суму понад 8 млн грн.

Ми отримали вдвічі більше запитів на конкурс. Довелося обирати достойних серед 586 кандидатів. І особисто мене це дуже тішить, бо є підтвердженням того, що багато людей позбулися патерналізму й інфанталізму, тепер вони готові брати відповідальність на себе

за власне майбутнє. А це саме ті цінності, які пропагує наш Фонд.

149 ПЕРЕМОЖЦІВ У КОНКУРСІ СОЦІАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ «ЧАС ДІЯТИ, УКРАЇНО!»

Задля розвитку партнерства та згуртованості людей у громадах ми запровадили конкурс соціальних ініціатив «Час діяти, Україно!». Активна частина громади навчається проєктного менеджменту та подає на конкурс власні ідеї у сфері освіти, медицини та благоустрою.

Мешканці громад формують активні осередки, залучають людей до волонтерства, знаходять фінансових партнерів і створюють у громадах щось нове. Наприклад, у різних областях України облаштовано вісім ветеранських просторів, п'ять кабінетів і палат реабілітації, три простори для послуг психологічної підтримки та мотиваційний куток у Територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

На цей конкурс також надійшло вдвічі більше заявок, якщо порівнювати з попереднім роком. Грантовий фонд для переможців конкурсу становив 13 млн грн, що на 4,4 млн грн більше, ніж у попередній рік. До цього конкурсу долучилися й інші громадські організації та фонди, тож на третину зростає частка співфінансування.

УКРАЇНЬСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ

Саме під час війни ми вирішили посилити напрям культури і проєкти, що дають змогу мислити українською ідентичністю. У «Кіно заради Перемоги!» разом з Асоціацією «Дивись українське» ми демонстрували просто неба українське кіно у громадах, у яких немає кінотеатрів, — за допомогою спеціального кіномобіля. У військових частинах — через інші

мультимедійні засоби. На кінопокази приїздили зірки українського кіно: Ада Роговцева, Богдан Бенюк, Ахтем Сейтаблаєв, Ірма Вітовська.

Ми організували тур гурту KOZAK SYSTEM, під час якого збирали кошти на дрони. Ми бачимо, що такі концерти дарують відвідувачам потужні емоції єднання та заряджають на працю задля Перемоги.

Фонд «МХП — Громаді» допоміг етнографіні Марії Пилипчук видати збірку українського ігрового фольклору «Грайлик». Також ми організували чотири майстер-класи від авторки для вчителів громад.

За підтримки Фонду вийшли друком найкращі твори Василя Симоненка. У збірці віршів «Молитва» представлено також неопубліковані раніше твори (їх ніхто не бачив до цього!) і 83 сторінки оцифрованих рукописів з його щоденників.

Благодійний фонд «МХП — Громаді» підтримував музеї. У Музеї-садибі В'ячеслава Чорновола на Черкащині побудували альтанку, її використовують під час проведення екскурсій. Для Музею Миколи Леонтовича на Вінниччині зробили реплікацію дивана, на якому було вбито українського композитора й автора всесвітньо відомого «Щедрика».

Для Музею Василя Стуса, що у селі Рахнівка на Вінниччині, закупили стелажі, техніку та відзняли фільм-спогад про 96-річного директора Дмитра Омелянчука, який особисто був знайомий із поетом.

Щоб розблокувати екскурсійну діяльність в Державному історико-культурному заповіднику «Трипільська культура» у селі Легезині на Черкащині та дати можливість відвідувачам зі всієї країни й світу знайомитися з унікальними експонатами трипільської культури, Благодійний фонд «МХП — Громаді» оновив вхідну групу в межах національного проєкту «Збереження культурної спадщини».

Зробили реконструкцію вхідної групи, або, як ми його називаємо, етнопорту, до столичного Музею просто неба в Пирогові. Попередній вхід був стареньким — він не оновлювався з 1980-х років. А зважаючи на те, що це — один з головних музеїв України,

місце, куди приїждить багато іноземців, то долучитися до його реконструкції було вкрай важливо. А також встановили там рекорд України — найбільший тризуб, сплетений із дідухів.

Тому що це місце — про нашу історію й ідентичність.

Удвічі більше реалізованих проєктів і втричі більше наданої допомоги — підсумки 2023 року, що надихають нас на нові звершення цього року

БЕЗПЕКА І ЗДОРОВ'Я

Мусимо також дбати про безпеку і здоров'я наших дітей. Благодійний фонд «МХП — Громаді» профінансував створення 38 класів безпеки. Для цього було виділено 2,2 млн грн із Фонду, а також залучено співфінансування на ще 2 млн грн.

Разом із Національною дитячою спеціалізованою лікарнею «Охматдит» ми організували 13 візних прийомів лікарів у громадах. На огляд прийшли понад 3000 дітей, із них 115 отримали скерування на лікування.

* * *

На цьому не зупиняємося. Бо розвиток і відновлення громад — наша мета, наш глобальний результат для багатьох людей. Плануємо оновити стратегію, щоб щонайменше вдвічі більше коштів залучити у 2024 році для підтримки військових, ветеранів, для реалізації наших проєктів для громад і розвитку української культури. ✨

Тетяна Волочай,
директорка Благодійного фонду «МХП — Громаді»

МХП — НАЙБІЛЬШИЙ ПЛАТНИК ПОДАТКІВ СЕРЕД АГРАРНИХ ВИРОБНИКІВ УЖЕ 10 РОКІВ ПОСПІЛЬ

Попри велику війну, компанія МХП продовжує розвиватися й інвестувати в бізнес, а також створювати нові робочі місця. Так, під час повномасштабної війни в Україні МХП збудувала елеватор на Львівщині, який минулого сезону вже приймав зернові культури пізньої групи, вирощені на підприємствах Західного Хабу МХП. Про виклики, перед якими постали у 2023 році та про плани на 2024-й ми поговорили з Сергієм Доброгорським, заступником голови правління з Агробізнесу МХП

Сергій Доброгорський, заступник голови правління з Агробізнесу МХП

— Які досягнення протягом 2023 року Ви вважаєте найголовнішими?

— Найбільше наше досягнення — забезпечення продовольчої безпеки країни. Також завдяки правильній агротехнології та погоді нам вдалося зібрати один із кращих врожаїв — на 32% більше чистого збору, ніж торік. Отримали доволі високу урожайність ріпаку — 4,0 т/га. Урожайність озимої пшениці була на рівні 6,8 т/га. Та найголовніше — ми даємо впевненість у завтрашньому дні нашим працівникам і їхнім родинам, партнерам і жителям громад, де працюють підприємства МХП.

— Що стало головними викликами минулого року для МХП?

— Проблеми логістики та дефіцит кадрів. Але ми вправно долаємо їх і ухвалюємо рішення продовжувати інвестувати в

Україну, підтримувати команду та створювати робочі місця, розвивати сектор сільського господарства та харчову промисловість, сплачувати податки та допомагати армії. У 2023 році підприємства компанії МХП перерахували до бюджетів усіх рівнів понад 6 млрд грн у вигляді податкових нарахувань, внесків і зборів, що на 31% більше, порівняно з минулим роком. Таким чином, за версією видання Forbes Україна, МХП у 2023 році вже десятий рік поспіль стає найбільшим платником податків в аграрному секторі.

— Які плани на 2024 рік?

— Будемо впроваджувати цифрові рішення у виробничі процеси. Адже сучасні агротехнології сприяють підтримці продовольчої безпеки країни. Наше завдання — зібрати врожай без втрат і з високими показниками якості зерна та дбати про

АГРОНАПРЯМ МХП

- 11 рослинницьких підприємств
- 3 заводи з виробництва комбікормів
- 17 елеваторів для зберігання зерна
- 360 тис.га — земельний банк

родючість ґрунтів. Ми бережемо землю. Половина земельного банку МХП отримує органічні добрива. Найближчим часом закупимо ще 5 розкидачів органічних добрив і будемо розширювати площі їх внесення по всій Україні. І звісно ж, будемо підтримувати громади та залишатися надійними орендарями. Ми робимо все можливе, щоб наші орендні відносини були максимально комфортними, прозорими та довгостроковими. Що це означає? Насамперед — орендна плата МХП на ринковому рівні та виплачу-

ється вчасно, а інколи й завчасно. Крім цього, кожен орендодавець має можливість отримати натуральну продукцію: зерно, цукор, а з 2024 року — ще й гречку. Щороку видаємо насіння, кришки. У зонах присутності основних виробничих потужностей для наших пайовиків працюють соціальні магазини. Окрім того, в громадах реалізується багато культурних та освітніх проєктів, відбуваються виїзні медичні огляди та багато іншого.

— Чи плануєте Ви купувати землю?

— Ні. Тому що ми стовідсотково використовуємо орендовані землі та будемо продовжувати це робити — напругу співпрацювати з власниками землі. 🌱

КОМАНДА ПІДТРИМКИ ВІЙСЬКОВИХ І ВЕТЕРАНІВ «МХП ПОРУЧ»

Створено Центр взаємодії із військовими і ветеранами. Його координатори забезпечують воїнам індивідуальний супровід під час служби та після повернення до цивільного життя. Вирішують питання медичної реабілітації поранених і дбають про родини військових

Початок на стор. 1

До Центру взаємодії з військовими та ветеранами «МХП Поруч» звертаються, коли потрібен медичний супровід, психологічна або матеріальна допомога. Після повернення з фронту: перевірка здоров'я, забезпечення лікування та реабілітації, юридична й психологічна підтримка, за потреби — перенавчання. МХП створює нові робочі місця для ветеранів, які через тяжкі поранення не можуть виконувати попередню роботу. — Сьогодні в Україні офіційно понад 850 тисяч ветеранів. Це вже більше, ніж жителів у Львові, Вінниці або Миколаєві. За даними Українського ветеранського фонду, кількість ветеранів, їхніх родин та членів сімей загиблих може зрости до 4-5 млн. Щоб забезпечити воїнам можливість проходити якісне лікування та реабілітацію, ми співпрацюємо тільки з перевіреними реабілітаційними центрами. Крім того, МХП підтримує матеріально відкриття реабілітаційних залів і навчання необхідних спеціалістів, щоб ветерани могли відновлюватися поруч із домом, — повідомила **Наталія Оболенська**, експертка з фізіологічної, психологічної та соціальної реабілітації. Для реінтеграції ветеранів у рідних містах і селах «МХП Поруч» працює у партнерстві з органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськими організаціями. В пріоритеті — підтримка для розвитку ветеранських просторів і реабілітаційних центрів, а також підприємництва серед ветеранів та їхніх родин. 🌱

4700
НОМЕР
ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ

- Лесья ЛОТИШ**
✉️ l.lotysh@mhp.com.ua
📍 Львівщина, Волинь
- Дмитро КОВАЛЕНКО**
✉️ dm.o.kovalenko@mhp.com.ua
📍 місто Київ
- Ольга ЗАЄЦЬ**
✉️ o.s.zaiets@mhp.com.ua
📍 Лівобережна Київщина
- Ірина ГУБАРЕВА**
✉️ i.hubarieva@mhp.com.ua
📍 Тернопільщина, Івано-Франківщина, Хмельницьчина
- Людмила КОЛЕСНИК**
✉️ l.m.kolesnik@mhp.com.ua
📍 місто Лубни на Полтавщині
- Вероніка ПАЩЕНКО**
✉️ v.iu.pashchenko@mhp.com.ua
📍 Сумщина
- Владислава ДМИТРИШИНА**
✉️ v.dmytryshyna@mhp.com.ua
📍 Вінницьчина
- Михайло БОНДАРЕНКО**
✉️ m.v.bondarenko@mhp.com.ua
📍 місто Ладизжин на Вінниччині
- Світлана ПАШКОВСЬКА**
✉️ s.malchuk@mhp.com.ua
📍 Вінницьчина
- Олександр КАНАРСЬКИЙ**
✉️ o.kanarskyi@mhp.com.ua
📍 Вінницьчина
- Наталія ЧУПИЛКА**
✉️ n.chupylka@mhp.com.ua
📍 Канівщина на Черкащині
- Валентина КРИЖАНОВСЬКА**
✉️ v.kryzhanovskaya@mhp.com.ua
📍 Черкащина
- Сергій ХАЛУПІНСЬКИЙ**
✉️ s.khalupinskyi@mhp.com.ua
📍 Черкащина
- Анна МИРГОРОДСЬКА**
✉️ a.myrhorodska@mhp.com.ua
📍 Дніпропетровщина

НОВИНИ

VETERAN HUB І «МХП — ГРОМАДІ» ПІДПИСАЛИ МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ

Благодійний фонд «МХП — Громаді» підсилуватиме роботу Груп підтримки у Veteran Hub. Завдяки цьому побільшає зустрічей для тих, хто чекає вдома військових і зниклих безвісти воїнів, для дівчат і матерів загиблих та поранених. Люди, які переживають схожий досвід, зможуть безпечно ділитися переживаннями та підтримувати одне одного. Зустрічі організують наживо й онлайн. Щоб долучитися, треба заповнити форму реєстрації на сайті: <https://veteranhub.com.ua/support-groups>. Нові Групи підтримки вже розпочали свою роботу в громадах Київської, Вінницької та Черкаської областей. Крім того, у Veteran Hub ветерани і їхні родини можуть отримати психологічну підтримку та юридичну допомогу. — Фонд «МХП — Громаді» сприяє створенню нових ветеранських просторів і розвитку вже наявних. І ми вдячні Veteran Hub за співпрацю та підсилення. Ця організація з 2018 року надає воїнам і їхнім близьким підтримку під час повернення до цивільного життя. Ми підписали меморандум про співпрацю і віднині разом будемо допомагати воїнам, ветеранам і їхнім родинам, — зазначила **Тетяна Волочай**, директорка Благодійного фонду «МХП — Громаді». 🌱

СИЛА КУЛЬТУРИ В ЧАСИ ВІЙНИ

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ МХП — ПРО ПІДТРИМКУ КУЛЬТУРНИХ ПРОЄКТІВ

Якою буде наша країна, коли ростимуть діти, які не знайомі з українським кіномистецтвом, театром, музикою? Які не відвідують музеїв і не вивчають української історії? Як легко нав'язуватимуть їм альтернативні версії розвитку суспільства? Щоб не допустити втрати цілого покоління, великий бізнес і благодійні фонди беруться за підтримку культурних ініціатив. Як під час війни доносити українську культуру в маленькі міста та села, розповів Юрій Мельник, голова Наглядової ради Благодійного фонду «МХП — Громаді»

Юрій Мельник, голова Наглядової ради Благодійного фонду «МХП — Громаді»

КІНОМОБІЛЬ У ВІДАЛЕНИХ СЕЛАХ

— Як вплинула війна на діяльність Благодійного фонду «МХП — Громаді»?

— Фактор війни став визначальним для дій і планів Благодійного фонду «МХП — Громаді». Усе, що потрібно робити для оборони, — для нас пріоритет номер один: він був, є і залишається. Перші три місяці після початку повномасштабної війни «МХП — Громаді» працював виключно в напрямі підтримки оборони і вже потім поступово повернувся до всіх програм, які розвивав до війни.

— Чи були серед тих програм такі, що сприяли саме розвитку культури в Україні, адже Фонд «МХП — Громаді» доволі потужно займався розвитком малого та середнього бізнесу, самозарадністю громад?

— Культурний напрям був одним із пріоритетних у нашій діяльності ще до

моменту заснування Фонду «МХП — Громаді». Розпочинали ми не із загальнонаціональних проєктів, проте з доволі помітних у масштабах громад. Десь привозили творчі колективи, підтримували театральні вистави. Системно почали розвивати культурний напрям кілька років тому, і першим загальнонаціональним проєктом став «Кіно просто неба». Для цього проєкту разом із партнерами розробили кіномобіль, який возив українське кіно у віддалені села без кінозалів.

— Що сьогодні з цим проєктом? Яка його доля?

— Він масштабувався й отримав більш актуальну назву — «Кіно заради Перемоги!». У проєкті є амбасадори — Ада Роговцева, Ірма Вітовська, Богдан Бенюк, Ахтем Сеїтаблаєв, Олексій Тритенко та інші видатні постаті сучасного українського кіномистецтва. Отримуємо неймовірний емоційний відгук, коли люди щойно бачили

знаменитостей на екрані, а тут уже спілкуються з ними наживо.

— А як щодо створення кіно?

— Фонд «МХП — Громаді» неодноразово долучався і до створення українського кіно. Виділив кошти на завершення кінострічки Катерини Степанкової «Вітер зі сходу». Також надав підтримку для створення серії документальних фільмів про культуру під час війни «Культура vs війна». Героями кіноновел стали кінооператори, письменники, фотографи, режисери. Люди, які залишили творче ремесло і взяли до рук зброю. Наразі розглядається підтримка ще кількох кіномистецьких проєктів.

ДОПОМОГА МУЗЕЯМ

— Окрім кіномистецьких проєктів, напевно, є ще й інші?

— Звісно, також у фокусі уваги Фонду — українські музеї. Ми докладно проаналізували ситуацію і бачимо, що музеї, які фінансують із державного бюджету, мають більш-менш сталу підтримку. Ми ж шукаємо проєкти, які мають величезну цінність, проте з тих або інших причин не мають достатнього фінансування. Їм ми можемо допомогти.

— Можете навести конкретний приклад?

— Державний заповідник «Трипільська культура» в селі Легезині на Черкащині. Це місце розташування вісьмох поселень-гігантів Трипільської культури, серед яких і Тальянки (IV ст. до н.е.). Тут зберігаються унікальні артефакти тих часів. Але до лютого 2024-го екскурсії були обмежені через наявність лише одного старого входу, тоді як за всіма вимогами повинні бути центральний і пожежний входи. Щоб розблокувати екскурсійну діяльність, «МХП — Громаді» оновив вхідну групу.

Оновлена вхідна група заповідника «Трипільська культура»

ТУР ГУРТУ KOZAK SYSTEM НЕВЕЛИЧКИМИ МІСТАМИ ТА СЕЛАМИ

— Читачам також варто розказати про проєкт «Співаймо заради Перемоги». Що це?

— Це тур благодійних концертів гурту KOZAK SYSTEM за підтримки «МХП —

Громаді» у невеликих містах і селах. На концертах ми говоримо про важливі для українців сенси. Про те, хто ми є, яка наша мова, традиції, цінності. Адже є люди, які втратили себе в цій війні, не розуміють своєї ролі, просто живуть у страху й не усвідомлюють свого покликання, свого місця. Такі заходи дають пояснення, мотивують.

Виступ гурту KOZAK SYSTEM у турі малими громадами України за підтримки Благодійного фонду «МХП — Громаді»

ДО 100 ТИСЯЧ ГРИВЕНЬ НА РОЗВИТОК ВЛАСНОЇ СПРАВИ

10 ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ «РОБИ СВОЄ З KURATOR»

Організатори нагороджують Миколу Мальченка, власника «Ланчбургер», що переїхав зі Слов'янська до Дніпра

Організатори — бренд Kurator і Благодійний фонд «МХП — Громаді» — виділили 1 млн грн на гранти в конкурсі «Роби своє з Kurator». Кожен із переможців отримав до 100 тис. грн на розвиток власної справи у галузі HoReCa — заклади харчування, готелі, кейтеринг. У конкурсі взяли участь 86 представників малого та середнього бізнесу, а саме: підприємці-ветерани, внутрішньо переміщені особи та підприємці, чий бізнес постраждав від воєнних дій. Десятка переможців має такий вигляд:

1. Сімейне кафе «Водолій» із селища Іванків на Київщині. У 2022 року ворожі війська вкрали дороговартісне обладнання. Нині власники хочуть відновити кафе.

2. «Ланчбургер» від ТМ «Хлібна кишеня». Завдяки гранту бізнес переїхав зі Слов'янська до Дніпра.

3. Мініготель на базі ресторану «Капуста» на трасі Київ — Харків у селі Ковтуни, що на Полтавщині. Тепер відвідувачі можуть не тільки насолодитися смаком стародавніх українських страв, які власники готують за автентичними рецептами, а й зупинитися на ніч.

4. Кавово-чайний клуб TeaKava в Ірпені на Київщині. За два місяці до повномасштабного вторгнення цю кав'ярню відкрили нинішні військовий і його дружина-волонтерка. Під час бойових дій приміщення суттєво постраждало. Завдяки гранту власники зможуть відновити та масштабувати проєкт.

5. «М'яско від мами» з селища Барішівка на Київщині. Мати двох воїнів батальйону «Азов», один із яких загинув від рук ворога, готує та відправляє на фронт продукти. Підприємниця створила власну копійлиню та хоче розширити проєкт.

6. «Сімейне кафе» у місті Тараща на Київщині. Військовослужбовець у перші тижні повномасштабного вторгнення надавав допомогу біженцям у приміщенні свого кафе. Наразі кафе не функціонує, проте власник планує його відновлювати.

7. Готові страви в реторт-пакетах від Eco Catering із Києва. Ідея проєкту полягає в забезпеченні готовими стравами військовослужбовців і цивільних громадян, які постраждали від збройної

агресії РФ. За грантові гроші планують купити додаткове обладнання, що дасть можливість розширити асортимент продукції, а отже, ще більше якісних страв поїдуть до воїнів.

8. Кіоск із шаурмою в Бородянці на Київщині. Під час бойових дій кав'ярня дуже постраждала — вибиті вікна, пошкоджене уламками та кулями приміщення. Власник планує перетворити свій заклад на кіоск із шаурмою, який дасть нові робочі місця.

9. Мобільна кав'ярня Caramel Kava з міста Канів на Черкащині. Власники бізнесу вирішили переробити свою стаціонарну кав'ярню на мобільну, щоб забезпечувати військовим можливість зігрітися та збодьоритися.

10. Кав'ярня Liberty в селі Кучаків на Київщині. У 2023 році мешканка села відкрила власну кав'ярню для зустрічей із друзями та близькими, наразі планує масштабувати свою справу.

А попереду — нові можливості отримати гранти від Благодійного фонду «МХП — Громаді». 12 березня вже стартував конкурс бізнес-ідей «Роби своє». А на початку квітня розпочнеться конкурс соціальних ініціатив «Час діяти, Україно!». Пишіть гранти, розвивайтеся, шукайте нові знайомства та знання, тоді обов'язково знайдуться можливості для розвитку вашого бізнесу та громади. Стежте за анонсами Благодійного фонду «МХП — Громаді» у соціальних мережах.

ЯК СТУДЕНТ ПОБУДУВАВ ВЛАСНИЙ АГРОБІЗНЕС

У СВОЇ 25 РОКІВ ДМИТРО ГРИНЬ ІЗ ЛАДИЖИНА ЗДОБУВАЄ ЧЕТВЕРТУ ВИЩУ ОСВІТУ, ПРАЦЮЄ НА ПІДПРИЄМСТВІ В АГРОСФЕРІ, А ТАКОЖ Є ВЛАСНИКОМ ПОЛУНИЧНОГО БІЗНЕСУ «TRUEBERRY», ОРГАНІЗОВАНОГО ДВА РОКИ ТОМУ. ЦЕ НАЙМОЛОДШИЙ ПЕРЕМОЖЕЦЬ КОНКУРСУ БІЗНЕС-ІДЕЙ «РОБИ СВОЄ» ВІД БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ «МХП — ГРОМАДІ»

Дмитро Гринь, переможець конкурсу бізнес-ідей «Роби своє», та Тетяна Полішук, менеджер Благодійного фонду «МХП — Громаді»

На горбах у закритому ґрунті молодий агроном посадив за голландською системою 1400 кущів полуниць. За сезон зібрав приблизно 400 кг ягід, урожай продав у Ладжині через сторінку в інстаграмі. Самостійно доставляв полуниці покупцям, інколи виїжджав продавати й на ринок.

— Догляд за полуницями нескладний, головне — створити сприятливі умови. В Україні саме полуниці посідають перше місце за прибутковістю серед ягід. Вони мають велику рентабельність — у межах 100%, а також швидко окупність затрат — повернути вкладені кошти мені вдалося вже за перший сезон, — пояснив Дмитро Гринь.

СТАРТУВАВ КОНКУРС БІЗНЕС-ІДЕЙ «РОБИ СВОЄ»

Цьогоріч сумарний бюджет грантів становить 10 млн грн. Організатори планують підтримати до 80 підприємців у 13 областях України. Заявку на конкурс «Роби своє» 2024 року можна подати до 9 квітня за спеціальною формою на сайті <https://doyourbusiness.com.ua>

Аби заявка мала успіх, Дмитро Гринь радить:

- докладно прописувати ідею проекту (Дмитро акцентував увагу на масштабуванні бізнесу, оскільки саме для цього йому був необхідний грант. Написати, що кошти потрібні для сплати податків, — це точно не проект);
- вчасно заповнити всі заявки й документи;
- презентувати свій проект так, щоб грантодавці виокремили тебе з сотень інших підприємців;
- бути готовим відкрити ФОП (якщо ваша справа — це не гуманітарна допомога, то зазвичай донори не хочуть ризикувати і видавати «на руки» грантові кошти).

отримав інформацію про Благодійний фонд «МХП — Громаді» та подав заявку з назвою «Тепличний комплекс» на конкурс бізнес-ідей «Роби своє». Дмитро Гринь переміг і отримав бажаний грант — 81 тис. грн. На ці кошти він встановив ще три великі теплиці — 4,2х20 м кожна. Облаштував там крапельний полив, розчинний вузол для підживлення рослин, розмістив датчики температури та вологості.

— Грант зекономив кілька років життя, адже так чи інакше я дійшов би до побудови цих теплиць, однак перемога в конкурсі значно прискорила процес. Самостійно мені довелося б тривалий час збирати гроші та поступово збільшувати кількість теплиць, а не одразу побудувати три, — зізнався Дмитро Гринь.

ЯК МАСШТАБУВАТИ АГРОБІЗНЕС

На власні кошти Дмитро Гринь побудував ще дві менші теплички. Тож тепер у молодого агронома є вже сім

теплиць, у яких він вирощує 2200 кущів звичайних полуниць, 1200 — ремонтантних сортів і 600 — ранніх.

— Сподіваюся, що самотужки вже не зможу з усім впоратися, залучатиму сезонних працівників до збирання. Тим паче, що планую на цьому не зупинятися, — повідомив Дмитро.

Підприємець хоче й надалі брати участь у грантових програмах:

— В ідеалі мій бізнес — це гектар накритего ґрунту та 5 га відкритого ґрунту. Вирощувати хочу не лише полуниці, а й іншу городину. Це мрія, до якої йду. Упевнений, що завдяки грантам та інвестиціям досягти мети вдасться значно швидше. Попит на локальні агробізнеси зростає, а дедалі більше грантових проектів, зокрема й міжнародних, надають кошти якраз на ідеї, пов'язані з продовольчою безпекою. Адаже у воєнний час — це про податки в громадах, нові робочі місця, розвиток локального продукту та хеджування ризиків у разі нових форс-мажорів, пов'язаних із наслідками повномасштабної війни. ✨

ОСВІТА

Дмитро Гринь закінчив школу, технікум і вступив до Поліського національного університету в Житомирі — тут він здобуває вже четверту освіту. Перші дві — бакалавр з енергетики й інженерії — були, як каже парубок, «про пошук». А потім зрозумів, чим насправді хоче займатися. Тож здобув ступінь магістра як агроном і зараз здобуває освіту за напрямом «Садівництво та виноградарство». У 2019 році проходив першу практику від університету в Німеччині. Там вчився висаджувати садові дерева та доглядати за ними, згодом побачив, як організований повний цикл робіт із вирощу-

вання полуниць, і захотів займатися в Україні саме цими ягодами. Тож відкрив ФОП і почав втілювати мрію.

ПЕРШИЙ УРОЖАЙ

Дмитро побудував дві теплиці, загальною площею 168 м². Батько трохи допомагав будувати, але більшість робіт виконував сам. Довжина однієї теплиці становить 20 м, ширина великої — 4,10 м, а малої — 3,30 м. Вони виготовлені з квадратного профілю 2х2, через кожні 1,5 м поставлені дуги, з'єднані між собою також квадратним профілем 2х2 і накріті ультрастабілізованою плівкою.

ПЕРЕМОГА У КОНКУРСІ «РОБИ СВОЄ»

На початку 2023 року Дмитро почав активно цікавитися різними грантовими програмами, щоб масштабувати бізнес і збільшити тривалість сезону: вирощувати полуниці різних сортів із різними термінами дозрівання. Це рішення дало б можливість забезпечити 1/8 населення міста Ладжин свіжими ягодами впродовж року, а навесні — розсадою городини.

Грантові програми агроном спершу шукав в інтернеті, а потім звернувся до Ладжинської міської ради. Там

Діана Орлюк, переможниця конкурсу «Громадський бюджет» міста Ладжин

БЛЕКАУТИ ЛАДИЖИНСЬКУ МОЛОДЬ НЕ ЛЯКАЮТЬ ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ 16-РІЧНОЇ ДІАНИ ОРЛЮК

Під час ворожих обстрілів уся Україна відчула перебої електроенергії. Без блекауту не обійшлося і в Ладжині: час від часу доводилося скасовувати молодіжні заходи у Відкритому просторі громадського розвитку, розміщеному на першому поверсі адміністративної будівлі Ладжинського дендропарку. Генератор як панацею не розглядали, адже під час роботи він забруднює довкілля шкідливими речовинами. Значно кращим рішенням виявилися сонячні панелі на даху будівлі. Саме таку ідею запропонувала 16-річна Діана Орлюк і подала аргументовану заявку на конкурс «Громадський бюджет».

Її проєкт «Сонце — зелена енергія» переміг. Ладжинська міська територіальна громада за підтримки Благодійного фонду «МХП — Громаді» інвестувала 195 тис. грн у встановлення сонячної електростанції потужністю 15 кВт.

— Дуже тішить, що наша молодь еко-свідома. Зараз сонячна станція працює, навіть під шаром снігу сонячні панелі продовжують генерувати електроенергію, тож перебої зі світлом ладжинську молодь уже не лякають, — повідомила директорка фонду «МХП — Громаді» Тетяна Волочай. ✨

РЕОРГАНІЗАЦІЯ КІННОСПОРТИВНОЇ ШКОЛИ «АКВІЛОН»

ЧИ ХОТІЛИ Б ВИ МАТИ МОЖЛИВІСТЬ ПРОСТО ПРИЙТИ ПОГЛАДИТИ КОНЕЙ, ПОГОДУВАТИ ЇХ, ОРГАНІЗУВАТИ ПРОФЕСІЙНУ ФОТОСЕСІЮ З ГРАЦІОЗНИМИ ТВАРИНАМИ І ТАКИ НАВАЖИТИСЯ ПРОЇХАТИ ВЕРХИ?

Володимир Прокопчук, директор ПрАТ «Зернопродукт МХП»

Ви зможете здійснити таку мрію в Ладжині. Саме тут кінноспортивну школу, що раніше спеціалізувалася виключно на професійній підготовці вершників до всеукраїнських змагань, тепер реорганізують у комунальне підприємство зі значно ширшим колом послуг.

Реорганізація відбувається завдяки партнерству Ладжинської міської ради та Благодійного фонду «МХП — Громаді».

— Не всі хочуть займатися саме спортом. Велике задоволення може приносити просте спілкування з кіньми. У нашій складній та стресовій часи важливо знаходити можливість для морального відпочинку, перезавантаження. Крім того, якщо тут уже є коні, то можна організувати іпотерапію для ді-

тей із ДЦП, для реабілітації військових. Тож Фонд «МХП — Громаді» вирішив долучитися до організації такої важливої справи, — пояснив суть реорганізації Володимир Прокопчук, директор ПрАТ «Зернопродукт МХП».

Уроки їзди верхи, катання по лісу, фотосесії з кіньми, іпотерапія для дітей і дорослих, катання та замовлення коней із каретою на різні заходи, групові екскурсії, підготовка перспективних дітей до кінних змагань — усе це стане доступним для мешканців Ладжини та гостей міста. ✨

Ладжинці можуть опанувати конкур або просто приємно провести час із конями

О НОВИЛИ 200-ЛІТНІЙ ВІТРЯК ІЗ ЧАСІВ ДИТИНСТВА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВІДРЕМОНТОВАНИЙ 200-ЛІТНІЙ ВІТРЯК ВІДКРИЛИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАПОВІДНИКУ «БАТЬКІВЩИНА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА», ЩО В СЕЛІ ШЕВЧЕНКОВЕ НА ЧЕРКАЩИНІ

Відновили крила Будищанського вітряка в селі Шевченкове на Черкащині

Будищанський вітряк — об'єкт культурної спадщини Черкащини. У Шевченковому за часів дитинства Тараса Шевченка тут діяли 28 вітряків. Але до наших днів зберігся лише один. Його виготовлено за унікальною голландською технологією, де мельник сам міг повернути рухому вежу, відповідно до напрямку вітру. Цей вітряк встановлений на найвищій точці поміж селами, де минуло дитинство Кобзаря — Моринці, Керелівка, Будище. Неповдалі — урочище, про яке він згадує в поемі «Гайдамаки», тут він пас ягнята за селом. Це стежки та місця дитинства Кобзаря.

Благодійний фонд «МХП — Громаді» профінансував перший етап ремонтних робіт — відновлення крил цього унікального вітряка, які за останні 20 років змінювали понад 10 разів через пошкодження сильними буревіями. Цього разу крила до вітряка виготовили з міцного якісного дуба.

На екскурсію до вітряка та Національного заповідника «Батьківщина Тараса Шевченка» запросили понад 50 дітей військовослужбовців із Черкащини.

— Компанія МХП є стратегічним партнером Фонду «МХП — Громаді». Й одним із пріоритетних векторів нашої діяльності є підтримка культури. Зараз той історичний момент, коли ми маємо розказати нашим дітям про українські традиції та цінності. І найкраще це можна зробити через об'єкти культурної спадщини. Приміром, на цих землях формувалася свідомість Тараса Шевченка, його волелюбство та незламність, — вважає **Павло Мороз**, директор Департаменту корпоративної та соціальної відповідальності МХП.

Ще серед планів музейників і партнерів — відреставрувати стіни вітряка, відповідно до історичних довідок. ✨

Під час медичного огляду в Єлизаветівці на Дніпропетровщині

МЕДОГЛЯДИ ВІД ЛІКАРІВ «ОХМАТДИТУ»

«СКАРБНИЧКА ЗДОРОВ'Я» ЗАВІТАЛА ДО ДІТЕЙ ЄЛИЗАВЕТІВКИ, КАМ'ЯНСЬКОГО ТА ПЕТРИКІВКИ

Візна бригада з 14 різнопрофільних спеціалістів Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» цього разу завітала до дітей на Дніпропетровщині. Малеча отримала унікальну можливість безкоштовно пройти на місці повне медичне обстеження. Медогляд організований завдяки проекту «Скарбничка здоров'я» від Благодійного фонду «МХП — Громаді».

Під час виїзду спеціалісти використовують гематологічний, біохімічний та аналізатор електролітів, придбані «МХП — Громаді». Обладнання дає змогу максимально швидко здати й отримати результати аналізів і діагностувати різні захворювання, а батьки одразу отримують необхідні рекомендації з лікування чи подальшого дообстеження. Унікальний проект, аналогів якого немає ніде у світі, оскільки це повноцінна виїзна консультативна поліклініка, і діти мають можливість отримати навіть лабораторне дослідження за пів години.

Медичний огляд дітей у селі Єлизаветівка відбувся на базі підприємства ПрАТ «Оріль-Лідер».

— Я вважаю, що під час війни не треба забувати про здоров'я наших дітей, адже кому як не їм відбудувати майбутнє нашої держави після закінчення війни та Перемоги, — зазначив **Олександр Сплодитель**, директор ПрАТ «Оріль-Лідер». За два прийомні дні вдалося обстежити 250 малюків. Проект «Скарбничка здоров'я» реалізовуватиметься й надалі. ✨

Олександр Сплодитель, директор ПрАТ «Оріль-Лідер»

ПРЕЗЕНТУВАЛИ ЗБІРКУ ВІРШІВ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Молитва за Україну Василя Симоненка — в новій збірці віршів, презентованій у Черкасах

Найкращі вірші поета-шістдесятника, звірені з рукописами, а також неопубліковані раніше твори увійшли до нової збірки Василя Симоненка — «Молитва». У цьому виданні також уперше подано оцифровані 83 сторінки рукописного зошита поета й частина щоденника, зокрема записи останніх днів життя. Збірка з'явилася завдяки підтримці Благодійного фонду «МХП — Громаді».

Додає унікальності збірці й обкладинка книжки. Це — ескіз мистецького полотна видатної художниці-шістдесятниці **Алли Горської**, створений за мотивами ікони «Георгій Зміборець». Мисткиня присвятила цю роботу Василю Симоненку та подарувала її поету незадовго до його смерті. Родина Горської до початку роботи над збіркою віршів не знала про існування цієї картини. Тож обкладинка з твором Алли Горської, за словами видавця

Олександра Третякова, стала видавничою та мистецькою сенсацією. Варто зазначити, що радянська влада перекручувала вірші Василя Симоненка, видавала їх цензурованими й «порізаними». Втрачалася найголовніше, про що говорив поет, — про цінність людської індивідуальності й особистості. Тож дуже важливо побачити весь обсяг творчості поета. — Сьогодні вірші Василя Симоненка набувають нового значення: їх читають військові на фронті, вони стають основою популярних пісень, їх виконують, коли проводжають загиблих захисників. Тому для нашого Фонду було честю підтримати видання унікальної збірки творів Василя Симоненка, — прокоментувала **Тетяна Волочай**, директорка Благодійного фонду «МХП — Громаді». Наклад видання — 3 тисячі примірників. Книжки поїдуть до бібліотек у різних куточках України. ✨

НА КАНІВЩИНІ РЕАЛІЗОВАНО 16 СОЦІАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ ТА 6 БІЗНЕС-ІДЕЙ

Ольга Форостяна, директорка ПрАТ «Миронівська птахофабрика»

Олександр Воскобойнік, директор ТОВ НВФ «Урожай»

Підсумкова зустріч переможців грантових конкурсів «Час діяти, Канівщино!» та «Роби своє», що проводилися разом із Фондом «МХП — Громаді», зібрала разом активних громадян регіону. 16 соціальних ініціатив і 6 бізнес-ідей на загальну суму інвестицій 2,2 млн грн уже втілено в життя. Команди переможців поділилися власними історіями та здобутим досвідом.

Завдяки конкурсу «Час діяти, Канівщино!» з'явилися комфортні лікарняні палати для ветеранів, простір для спілкування військових і психологічна терапія-рум у Каневі, йога-студія, спортивні хаби в Григорівці, Потапцях, Степанцях, а також оновлена бібліотека в Малому Ржавці та фестиваль борщу в Литвинці.

Розпочали роботу або масштабували свою діяльність завдяки грантовому конкурсу «Роби своє» фотостудія, виробництво натуральної косметики, пасіка, мобільна майстерня й пекарня грузинської випічки.

На зустрічі свою вдячність і захоплення ініціативними людьми Канівщини висловили представники компанії МХП.

— Надзвичайно важливо, що в такі складні часи, коли в країні триває війна, ми не просто тримаємося, а об'єднуємо зусилля та реалізуємо нові проекти, разом створюємо нові можливості для людей і громад. Це результат ефективного партнерства бізнесу, влади та громади, — наголосила **Ольга Форостяна**, директорка ПрАТ «Миронівська птахофабрика».

— Усе, що ми робимо на Канівщині як соціально відповідальний бізнес, ми робимо у співпраці з людьми. І саме ваша проактивна позиція та співпраця дають можливість громадам розвиватися, підтримувати ЗСУ, допомагати українцям, які були вимушені покинути свої домівки та почати своє життя з нуля. Дякую вам за ініціативність, — сказав **Олександр Воскобойнік**, директор ТОВ НВФ «Урожай». ✨

Для ветеранів, військових та їхніх родин програма оздоровлення безкоштовна

У МИРОНІВСЬКІЙ ВОДОЛІКАРНІ ВІДКРИЛИ РЕАБІЛІТАЦІЙНУ ЗАЛУ

Ветеран проводить вправи в реабілітаційній залі з використанням новітнього обладнання для фізіотерапії та відновлення рухових функцій

В Обласній лікарні відновного лікування, розташованій у Миронівці на Київщині, відкрили реабілітаційну залу з новітнім обладнанням. Заклад спеціалізується на лікуванні опорно-рухового апарату, зокрема переломів, а також захворювань шкіри та нервової системи.

Тут можна пройти курс масажів, оздоровчих ванн, є реабілітаційна фізкультура. А відтепер можна ще й позайматися на новітньому обладнанні, що ефективно допомагає розробляти м'язи та нейропластичність — відновлення функцій головного мозку, що відповідають за рух.

Військовий **Андрій Зіменко** проходить програму оздоровлення вже в новій реабілітаційній залі та задоволений результатом:

— Реабілітація відбувається дуже чудово, побільше б таких закладів. Тому що, як самі розумієте, спеціалізовані лікарні не справляються. Що більше відкриватимуть таких зал, то швидше ми відновлюватимемося.

До відкриття реабілітаційної зали долучився Благодійний фонд «МХП — Громаді» спільно зі стратегічним партнером — компанією МХП.

— Ми хочемо, щоб ветерани, які повертаються з війни, або військові, які проходять реабілітацію, отримували справді комфортні умови. Усі витрати на програму оздоровлення в реабілітаційній залі для військових, ветеранів та їхніх родин Благодійний фонд «МХП — Громаді» бере на себе, — зазначив **Павло Мороз**, директор Департаменту корпоративної соціальної відповідальності МХП.

У СЕЛІ РУДНИЦЬКЕ ВІДКРИТО ОСВІТНІЙ ХАБ

На Київщині відкрили освітній хаб.

Це єдиний заклад для дітей, оскільки школу, в якій проводили не тільки уроки, а й додаткові творчі заняття, зруйнували росіяни

Село Рудницьке, що за 60 кілометрів від Києва, пережило російську окупацію, через яку були пошкоджені понад пів сотні будинків, а діти втратили школу та дитсадок. У маленьких мешканців не залишилося місць, де вони могли б вчитися, збиратися, організувати дозвілля.

Варто зазначити, що до повномасштабної війни в селі навчалися 127 учнів і вихованців дошкільної групи. Тут була сучасна школа, обладнана всім необхідним. Тепер діти їздять 15 кілометрів до школи в сусіднє село Лук'янівка.

Благодійний фонд «МХП — Громаді» допоміг створити освітній хаб у селі Рудницьке. Пів року тривали ремонтні роботи в приміщенні місцевого будинку культури. Довелося перекривати покрівлю, оскільки дах протікав, повністю міняти підлогу, фарбувати стіни. Потім закупили меблі й необхідну техніку.

Тепер діти села мають комфортне приміщення для навчання та розвитку. Тут можна проводити розважальні заходи, майстер-класи і тренінги, а також робити домашні завдання в разі відсутності електрики.

Освітній хаб у селі Рудницьке створено Фондом «МХП — Громаді» за підтримки

ІСАР Єднання в межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», реалізованого ІСАР Єднання в консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) і Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку.

— Наш Фонд не перший рік підтримує громаду в цьому селі. 2021 року в Рудницькому ми реалізували культурну майстерню. Одразу ж після деокупації відновлювали тут будинки місцевих мешканців. Цієї осені створили сквер пам'яті. Також розуміли, що дітям потрібен простір для дозвілля та навчання. Тому спільно з партнерами організували такий, забезпечивши його меблями та необхідною технікою: екраном, проектором, принтером, ноутбуком. Для дітей особливо важлива позашкільна соціалізація. Бо це і зниження стресу, і перефокусування на інші активності, і додаткові знання, — наголосив **Олександр Пахолок**, керівник відділу залучення соціальних інвестицій та партнерств Благодійного фонду «МХП — Громаді».

Діти з села Рудницьке на Київщині дякують за новий освітній простір

МАЙЖЕ ПІВ МІЛЬЙОНА ГРИВЕНЬ — НА МЕДИЦИНУ

НОВЕ МЕДИЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ЗАКУПИЛИ ДЛЯ ЛІКАРЕНЬ СУМЩИНИ

Андрій Рибалко, директор ТОВ «МХП-Урожайна країна»

Війна триває, і медичні заклади прикордонної Сумської області відчують значне навантаження через зростання кількості постраждалих серед військового та цивільного населення. Для надання хворим і пораненим якісних медичних послуг важливо, щоб у закладах охорони здоров'я було необхідне професійне обладнання та комфортні умови. Фонд «МХП — Громаді»

продовжує свою місію підтримки медичних установ.

Для Сумської обласної клінічної лікарні придбано спеціальний медичний світильник, вартістю понад 237 тис. грн. Цей прилад є частиною хірургічного обладнання, його використовують спеціалісти різного профілю — нейрохірурги, урологи, судинні хірурги, комбустіологи.

Для Обласної клінічної спеціалізованої лікарні в місті Ромни купили морозильне обладнання для харчоблока лікарні й холодильне обладнання для відділення медико-психологічної реабілітації.

Також Фонд долучився до співфінансування на виготовлення проектно-кошторисної документації для реконструкції недобудови, що надалі використовуватиметься як лікувальний корпус. Загалом інвестиції в Обласну клінічну спеціалізовану лікарню становили 115 тис. грн.

В амбулаторії загальної практики сімейної медицини селища Низи з'явилася перша стоматологічна установка. Це стало можливим завдяки тому, що громадська організація «Молодь Низів» подала заявку на конкурс соціальних ініціатив «Час діяти, Україно!» від Фонду «МХП — Громаді» й виграла грант на суму 100 тис. грн. Нове обладнання має розширений функціонал, сучасний дизайн і додає комфорту роботі лікаря з пацієнтом.

— Отримана допомога має величезне значення як для колективів лікарень, так і для їхніх пацієнтів. Із високоякісними світильниками будуть успішні та безпечні хірургічні втручання. Майже 3000 населення Низів мають можливість відвідати стоматолога, не виїжджаючи до районного центру. Допомога Обласній клінічній спеціалізованій лікарні також дуже вагомим, — зазначив **Андрій Рибалко**, директор ТОВ «МХП-Урожайна країна».

Перша стоматологічна установка у селищі з'явилася завдяки перемозі у конкурсі соціальних ініціатив «Час діяти, Україно!» від Благодійного фонду «МХП — Громаді»

ВІДРЕМОНТОВАНІ ШКОЛИ — ЗАДОВОЛЕНІ УЧНІ

Поки українські захисники воюють, маємо забезпечити їхніх дітей належними умовами для здобуття освіти. Поліпшити чотири сільські школи на Хмельниччині вдалося завдяки Благодійному фонду «МХП — Громаді»

Віктор Корягін, директор Західного Хубу МХП

Учні почуваються комфортно та безпечно, коли навчаються в охайних, зручних, добре освітлених приміщеннях. Тож часом достатньо сучасних енерго-ефективних світильників і ламп, емалі та фарб, оновленої огорожі, щоб зробити школи більш привабливими для дітей.

Допомогти сільським навчальним закладам базовими речами та поліпшити умови навчання вдалося завдяки допомозі Благодійного фонду «МХП — Громаді». Для Сушовецького ліцею в селі Сушівці на Хмельниччині придбали нові енерго-ефективні світильники. Ті, що були встановлені раніше, люмінесцентні, вже морально та фізично застаріли, часто ламалися, а знайти запчастини до них було вкрай важко. Новими лампами забезпечили 10 навчальних кабінетів і два коридори, рівень освітлення значно покращився.

Новоставецький ліцей у селі Новоставці на Хмельниччині отримав матеріали для ремонту — емаль і водоемульсійну фарбу, тому перед початком нового навчального року вдалося зробити ремонт у спеціалізованих кабінетах

інформатики, біології тощо. Тут пофарбували стіни, підлогу, батареї опалення. Школа в селі Іванківці на Тернопільщині також одержала підтримку від Фонду: замінили стару дерев'яну огорожу на нову сітку рабицу з полімерним покриттям. Тепер шкільний двір більш безпечний та охайний.

Для Дідковецької гімназії в селі Дідківці на Хмельниччині купили фарбу для оновлення огорожі.

— Відремонтовані школи однозначно створюють більш сприятливу атмосферу для навчання. Це дає можливість учням і вчителям зосередитися на своїх завданнях, відповідно — досягати вищих результатів. Тому охоче допомагаємо нашим навчальним закладам ставати кращими, — зазначив **Віктор Корягін**, директор Західного Хубу МХП.

Учні сільських шкіл Хмельниччини отримали покращені умови для навчання

ЛЯЛЬКОВА ТЕРАПІЯ В БІБЛІОТЕЦІ

ГОРОДЕНКІВСЬКА МІСЬКА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ ЛЕСЯ МАРТОВИЧА НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ СТАЛА МАГНІТОМ ДЛЯ ДІТЕЙ І ДОРОСЛИХ

На Франківщині діти не лише глядачі, а й учасники вистав

Відчиняеш двері до бібліотеки, а потрапляєш у казку. Очікуєш, що там буде непорушна тиша, а натомість — чуєш дитячі голоси. У Городенківській міській публічній бібліотеці імені Леся Мартовича відбуваються заняття з акторської майстерності, під час яких діти створюють казки.

Автором «Лялькової терапії» є директорка бібліотеки Віра Гудзик. Тож саме її ми розпитали про те, як вдалося перетворити приміщення книгозбірні на казковий простір для Городенківської громади.

— **Ідея поєднати театр і бібліотеку належить вам?**

— Ні, наша бібліотека має давню історію. Ще у 1988 році в нас був настільний пальчиковий театр. А з 1991 року з'явився ляльковий. У цьому приміщенні наші працівники показують діткам повчальні вистави вже багато років.

показували для них вистави і бачили, яким важливим був для них процес обговорень. Відчувалося, що «прожиття» складних ситуацій через мову, емоції, рухи — цінне й терапевтичне. Ми усвідомили: зараз важливо, щоб діти були не лише глядачами наших вистав, а й учасниками — сценаристами, акторами.

— **Ви подали заявку на конкурс соціальних ініціатив «Час діяти, Україно!». На вирішення яких потреб знадобилися грантові кошти?**

— Наше приміщення потребувало більш світлих і затишних кольорів, нових меблів, мікрофонів і ноутбука для запису казок дитячими голосами. «Лялькова терапія» отримала грант на 70 тис. грн. За ці кошти наше приміщення стало світлим, як сонечко, з'явилися сучасні меблі, фантазійні полицки для книжок у вигляді дерев.

— **Яку новачку ви вирішили запровадити проектом «Лялькова терапія»?**

— Коли почалася повномасштабна війна, до нашої громади прибуло багато людей, ми постійно

— **Окрім цього, ви залучали ще до партнерства владу чи бізнес?**

— Так! За кошти міської ради — 30 тис. грн — ми оновили покриття підлоги і закупили 50 ляльок на руку. За підтримки місцевого підприємця родина дизайнерів створила фантастичні настінні декорації з дерева! Тепер наших відвідувачів зустрічає вирізьблений слоник із повітряними кульками, мудра сова, сонечко та хмаринки. А маленького лелеку, який сидить на даху біля входу, змайстрував чоловік однієї з наших колег. Одним словом, усі гуртом створили справжню магію!

— **Отже, простір і все необхідне є. Що далі?**

— Ми відкрили реєстрацію на заняття з акторської майстерності. В нас уже вишикувалася черга охочих! Діти створюватимуть казки, а потім — вистави для дітей, дорослих, родин захисників.

— **Які зміни вже приніс ваш проєкт?**

— По-перше, діти заходять до бібліотеки і вигукують одне й те саме: «Яка казка!». По-друге, цей простір стає місцем, де хочеться бути. Тут тепло, комфортно, затишно як удома. По-третє, він нагадує нам, що для змін потрібно діяти. Тому ми готуємося подаватися на участь у конкурсі й наступного року.

— **Який проєкт плануєте втілити?**

— Жіночий клуб. Але про подробиці дізнається з нашої заявкою.

МЕДЗАКЛАД ВИГРАВ У ГРАНТОВОМУ КОНКУРСІ

У БІЛОГІРСЬКІЙ БАГАТОПРОФІЛЬНІЙ ЛІКАРНІ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ ВІДКРИЛИ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ КАБІНЕТ

Нове обладнання для медичної реабілітації у лікарні на Хмельниччині

МХП разом зі стратегічним партнером — Благодійним фондом «МХП — Громаді» — допомогли Білогірській багатопрофільній лікарні відкрити й обладнати реабілітаційний кабінет. Заклад виграв у конкурсі соціальних ініціатив «Час діяти, Україно!» 100 тис. грн, на які придбав спеціалізовану бігову доріжку, вертикалізатор, тренажер для відновлення моторики рук та інше обладнання.

— Наше завдання — не тільки лікувати захворювання або травми, а й допомагати людині повертатися після них до нормальної соціальної життя, — наголошує головна лікарка Білогірської багатопрофільної лікарні **Ольга Літвінчук**. — Дякую філії МХП «Рідний край» і Фонду за підтримку нашої ініціативи.

Тепер мешканці Білогірської та Ямпільської громад, які обслуговує медичний заклад, можуть пройти в місцевій лікарні курс реабілітації після травм (зокрема й отриманих унаслідок бойових дій), неврологічних захворювань, інсультів або інших хвороб.

— Ми розуміємо, що зараз значно збільшилася кількість українців, які потребують медичної реабілітації. Тож раді допомагати створювати умови для якісного лікування в нашій громаді, — зазначив директор філії МХП «Рідний край» **Юрій Федорчак**.

ВІДРОДЖЕННЯ ГОНЧАРНОГО РЕМЕСЛА В МАЛИХ ГРОМАДАХ

У СЕЛИЩІ КОЛКИ НА ВОЛИНІ ВІДКРИЛИ СТУДІЮ «ГОНЧАРЯТА»

Заняття в новій студії гончарства «Гончарята» на Волині

Для збереження та передачі українських традицій підростаючому поколінню в Колках за підтримки фонду «МХП — Громаді» та МХП-Баффало Західний Хаб відкрили студію гончарства «Гончарята». Цей проєкт був втілений на базі Колківського ліцею завдяки грантовому конкурсу «Час діяти, Україно!».

У Колківській громаді це перша та єдина гончарна студія. Тепер тут планують організувати майстер-класи для всіх охочих і гурток для дітей. Відвідувати заняття зможуть не тільки учні ліцею, а й діти з сусідніх сіл. — Коли ми подавали проєкт на конкурс, то не вірили, що зможемо перемогти та відкрити в нас таку студію. Це справді чудова можливість для творчого розвитку наших діток, — поділилася керівниця студії «Гончарята» Людмила Острозька.

Сьогодні в гончарні є всі необхідні матеріали для роботи: глина, стеки для ліплення, гончарний круг і піч для випікання.

Сподіваємося, що громада вже має ідеї, як розвивати проєкт далі. Хтозна, можливо, це буде музей гончарних виробів або фестиваль гончарства.

«ЛАЙФХАКИ З ГРЯДКИ»

ЯК ВИСАДЖУВАТИ НАСІННЯ РЕДИСУ, ЩОБ ЗІБРАТИ МАКСИМАЛЬНО МОЖЛИВИЙ УРОЖАЙ?

Один із найперших свіжих овочів, що може потрапити з вашої грядки на стіл, — це редис. Звісно, якщо ви посадите ранній сорт — зоря, рубін, дитячий. Оскільки редис — овоч короткого світлого дня, його варто висівати до 10 квітня в парники, теплички або під агро-волокно. А посіяний наприкінці серпня редис можна зібрати ще й у жовтні

з Юлією Спасібовою

Рятуємо редис від хрестоцвітної блішки!

Лайфхак 1. Глибина рядків — 3 см
Рядочки треба робити завглибшки приблизно 3 см. Завчасно полити їх водичкою, щоб потім насінинки не змивало.

Лайфхак 2. Сіємо на відстані 3–4 см
Якщо насінинки посіяти на відстані 3–4 см одна від одної, то не доведеться проривати сходи через тиждень, коли вони з'являться. Так простіше, легше і швидше.

Лайфхак 3. Розбиваємо грудочки!
Редис сходитиме тоді, коли на грядочці немає грудочок землі, тому їх треба обов'язково порозбивати.

Лайфхак 4. Рясно поливаємо!
Максимально швидко — вже за 3–4 дні — зійдуть перші паростки, з цього моменту починайте активно поливати. Для редису не буває забагато води. Навіть якщо він буде в болоті, йому буде чудово. А коли редису бракує вологи, він стає сухим, рухлявим, гірким і гідким.

Лайфхак 5. Посипаємо тютюновим пилом або попелом
Якщо ви побачили на редисі невеличкі дірочки, схожі на проколи зубочисткою, — це робота хрестоцвітної блішки. Щоб її знешкодити, треба або накрити грядку агроволокном впритул до листочків, або посипати тютюновим пилом чи звичайним попелом.

«Лайфхаки з грядки» — це освітньо-пізнавальний серіал із Юлією Спасібовою, авторкою популярного блогу про сад, город і квіти. У коротких відео, тривалістю до трьох хвилин, вона ділиться лайфхаками, як виростити максимальний урожай. Є серії, присвячені вирощуванню редису, моркви, огірків, буряків і сінью-жовтих айстр. А ще запис годинного онлайн-вебінару з Юлією Спасібовою, у якому вона розкаже про свій 12-річний досвід садівництва та городництва. Автори ідеї — ініціатори щорічної благодійної акції «Посій насіння з МХП» від

Благодійного фонду «МХП — Громаді». Як виростити огірки, які не матимуть гіркого смаку? Як зробити, щоб морква стовідсотково зійшла за 7 днів? Чому насіння буряків треба затоптувати ногами в ґрунт? Як захистити айстри від чорної ніжки? Хотите знати відповідь? Секрети успішного вирощування дізнавайтесь на YouTube-сторінці Фонду. Дивіться відео, збирайте врожай!

Скануй QR-код і дивись «Лайфхаки з грядки»!

ОПИТУВАННЯ

ПОСІЙ НАСІННЯ З МХП

Щорічно Благодійний фонд «МХП — Громаді» в межах всеукраїнських благодійних акцій «Посій насіння» та «Збережемо урожай разом» здійснює роздачу пакунків насіння та кришок для консервації серед пайовиків компанії ПрАТ «МХП» для підтримки продовольчої безпеки України.

Ми прагнемо бути ближчими до вас, мати розуміння справжньої цінності того, що ми робимо для громад. Якщо ви отримували насіння та кришки від Фонду «МХП — Громаді», дуже просимо знайти кілька хвилин і пройти анонімно опитування, відсканувавши зображений поруч QR-код. Ваші відповіді дуже важливі для нас!

ГОРОСКОП НА ВЕСНУ 2024

Овен (21 березня — 20 квітня)
Весна принесе можливості для професійного зростання. Будьте відкриті до нових викликів. Також у центрі вашої уваги будуть пристрасть і романтика.

Телець (21 квітня — 20 травня)
Плануйте розумно та заощаджуйте. Інвестиції можуть приносити прибуток. Зверніть увагу на фізичний стан і харчування.

Близнюки (21 травня — 20 червня)
Весна сприятиме спілкуванню та новим знайомствам. Розвивайте свої таланти й ідеї. Будьте уважні до власних фінансів, уникайте зайвих витрат.

Рак (21 червня — 22 липня)
Весна принесе зміцнення сімейних зв'язків і гармонію домашнього затишку. Фінанси потребуватимуть уважного планування.

Лев (23 липня — 22 серпня)
Весна — час для професійного зростання та визнання. Реалізуйте свої творчі задуми. І не забувайте знаходити час для свого фізичного здоров'я.

Діва (23 серпня — 22 вересня)
Плануйте кар'єрне зростання та здобутки. Ваші зусилля в роботі будуть винагороджені підвищенням. Час із сім'єю принесе радість і задоволення.

Терези (23 вересня — 22 жовтня)
Весна принесе Терезам гармонію у стосунках і нові дружні зв'язки, є можливість зустріти кохання. Вас чекає успіх у професійній сфері.

Скорпіон (23 жовтня — 21 листопада)
Навесні Скорпіони можуть очікувати на посилення пристрасної й емоційної енергії у стосунках. Будьте обережні з витратами.

Стрілець (22 листопада — 21 грудня)
Для Стрільців весна стане часом пригод і нових подорожей. Навчайтеся та розвивайтеся. Ваші стосунки будуть сповнені натхнення і романтики.

Козеріг (22 грудня — 19 січня)
Козероги знайдуть навесні впевненість у собі та своїх силах. Це час для реалізації давніх планів як в особистому житті, так і в кар'єрі.

Водолій (20 січня — 18 лютого)
Водолям весна дасть можливість для самовираження та творчості. Ваші стосунки стануть глибшими та значущими.

Риби (19 лютого — 20 березня)
Риби зустрінуть весну з новим поглядом на життя і готовністю до змін. У стосунках пануватимуть гармонія та розуміння.

РЕЦЕПТИ

СУП ІЗ КУРЯЧИМИ ГОМІЛКАМИ ТА ГАЛУШКАМИ

ІНГРЕДІЄНТИ:

Курячі гомілки
ТМ «Наша Ряба» — 4 шт.
Цибуля — 1 шт.
Селера — 2–3 гілки
Морква — 2 шт.
Картопля — 2 шт.
Часник — 2 зубчики
Лавровий лист — 1 листочок
Тим'ян — пів чайної ложки
Сіль і перець — за смаком
Борошно — 1 чашка
Яйця — 1 шт.

Крок 1:

У велику каструлю з водою покласти курячі гомілки та довести до кипіння.

Крок 2:

Додати нарізані цибулю, селеру, моркву, картоплю, часник, лавровий лист, сушений тим'ян, сіль, перець і на малому вогні готувати 40 хв.

Крок 3:

Вийняти курячі гомілки та відділити м'ясо від кісток. Нарізати на невеликі шматочки та повернути м'ясо в суп.

Крок 4:

У мисці змішати борошно, яйце, сіль і перець. Сформувати маленькі кульки. Покласти галушки в суп і готувати ще 10 хв.

ЗАПЕЧЕНІ ГОМІЛКИ ІЗ ЗЕЛЕНИМ ГОРОШКОМ

ІНГРЕДІЄНТИ:

Курячі гомілки
ТМ «Наша Ряба» — 8 шт.
Гірчиця — 1 ст.л.
Соняшникова олія — 2 ст.л.
Зелений горошок — 400 г
Сіль — 2 дрібки
Перець — за смаком

Крок 2:

Викласти гомілки в форму для запікання, готувати в духовці 35 хв.

Крок 3:

Дістати форму з духовки, додати зелений горошок і запікати ще 5 хв.

Крок 1:

Курячі гомілки, гірчицю, олію, сіль і перець покласти в миску й гарно перемішати руками. Залишити на 20–30 хв. маринуватися. У цей час увімкніть духовку розіграватися до 180 градусів.

Приготуйте смачні страви з м'яса ТМ «Наша Ряба» і насолоджуйтеся неперевершеним смаком!

